

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD

Fjellhamar kirke 16. september 2018

Lukas 7, 11 – 17

PREKEN

JESUS VEKKER OPP ENKENS SØNN

Prekenteeksten står hos evangelisten Lukas 7,11-17:

¹¹ Kort tid etter ga Jesus seg på vei til en by som heter Nain. Disiplene og en stor folkemengde dro sammen med ham. ¹² Da han nærmet seg byporten, ble en død båret ut til graven. Han var sin mors eneste sønn, og hun var enke. Sammen med henne kom et stort følge fra byen. ¹³ Da Herren fikk se enken, fikk han inderlig medfølelse med henne og sa: «Gråt ikke!» ¹⁴ Så gikk han bort og la hånden på båret. De som bar den, stanset, og han sa: «Du unge mann, jeg sier deg: Stå opp!» ¹⁵ Da satte den døde seg opp og begynte å tale, og Jesus ga ham til moren. ¹⁶ Alle ble grepet av ærefrykt, og de lovpriste Gud. «En stor profet er oppreist blant

oss», sa de, «Gud har gjestet sitt folk.» ¹⁷ Dette ordet om ham spredte seg i hele Judea og området omkring.

Jesus var på vei fra Kapernaum hvor han hadde helbredet en romersk offiser sin tjener som var syk så at det sto om livet. Disiplene og en stor folkemengde fulgte han, og det var nok god stemning, mye glede og håp i det toget som nå nærmet seg Nain. Nain var et lite sted, 14 km sør for Nasaret hvor Jesus vokste opp. Så Jesus var på kjente trakter. Kanskje han kjente både enken og hennes eneste sønn?

Å være enken ble regnet som noe av det vanskeligste på Jesus tid. Ofte ble farløse, enker og innflyttere omtalte som de man skulle vise omsorg for, og som hadde det vanskelig. Som enke var hun økonomisk sårbar, og når hun var blitt barnløs, hennes eneste sønn var død, så var sorgen og tapet bunnløst. Vi kan ane smerten i å stå ved sitt eneste barn sin grav. Og som barnløs enke ble hennes situasjon endret ytterligere sosialt og økonomisk. Fra nå av ble hun avhengig av almisser, gaver, fra

andre. Hun hadde god grunn til å gråte denne kvinnen. Og et stort følge fulgte henne fra byen og gråt og sørget med henne.

De to togene møtes. Et fylt av stor glede, forventning og håp. Et fylt av hjerteskjærende sorg. Fullstendig kræsje. Jesus blir grepet av inderlig medlidenhet med enken. Kanskje visste han hvem enken var. ”Gråt ikke”, sa Jesus og gikk bort til båren. Han la hånden på båren, og bød den unge mannen ”stå opp”. Den ungen mannen satte seg og begynte å snakke. Kun en reaksjon var mulig: Ærefrykt og lovprisning. Gud har gjestet sitt folk, sa de. Og dette mektige underet av Jesus spredte seg i hele Judea og området omkring.

DØDSKREFTENE GÅR I DUELL

Tankemessig har jeg ingen problemer med at dødeoppvekkelser kan skje. Når jeg tror at det finnes en skaper av livet, av naturen, av universet, så er det å gi liv til en død kropp lite i forhold. Men i praksis, og sette det ut i praksis og vekke opp en død, det har jeg aldri opplevd og heller ikke vært inne på tanken av.

Jeg har gått og går stadig først i et tog av sørgende. I min hvite Jesuslignende prestekjole toger jeg ut av kirken med kisten og sørgende bak meg. Og bli stoppet av noen på vei til gravstedet er helt utenkelig. Og selv skulle gjøre det er enda mer utenkelig. Å be for alvorlig syke gjør jeg stadig, og med sterke følelser hvis det er barn eller unge mennesker. Og kanskje ville jeg da også etter at døden var inntruffet bedt i dyp fortvilelse om at de måtte komme tilbake. Men i praksis ville jeg aldri bedt om dødeoppvekkelse. Og aldri stoppet et gravfølge. Da hadde jeg ikke bare blitt arbeidsledig og sosialt død, jeg hadde blitt lagt inn.

Dødeoppvekkelse og oppstandelse er ikke det samme. En dødeoppvekkelse er kun en tross alt kort utsettelse av døden. Enkens sønn levde kanskje 30-40 år lenger før han døde. Men det var et hav av forskjell for enken. Oppstandelse er derimot ikke en utsettelse men en utslettelse av døden, en seier over døden. Karsten Isachsen skal ha sagt noe sånn: Når jeg dør skal jeg slutte å dø.

For døden har sin forvarsler gjennom livet. Dødskreftene gjør seg gjeldende og stikker stadig hodet frem. I aldring hvor vi gradvis ikke kan og orker som før. I sykdom hvor vi trues av redusert livskvalitet for kortere eller lengre eller vedvarende tid. Eller død. Men også høsten som vi nå er på vei inn i bærer noe av det samme budet i seg. Tross denne varme septemberhelgen er sommeren bak oss. Nå kommer høsten og vinteren. Det blir mørkt og kaldt rundt oss. Og inne i oss kan vi kjempe med mørke og kulde. Depresjon og uro. Tapte livsmål, et samlivsbrudd, barn som flytter ut, ensomhet. Dødskreftene stikker hodet frem på mange vis til ulike tider, og går i duell med oss og livet.

GRÅT IKKE! STÅ OPP!

Jesus fikk inderlig medfølelse med enken. Ordet som brukes, sphlanchnizomai, kommer fra ordet sphlagznon som betyr innvoller. Som igjen er roten til ordet involvert. Jesus kjente det i magan, følelsene traff han midt i magen. Inderlig medfølelse. Her kan vi følge Jesus. Vi kjenner det i magen når det vonde skjer tett på oss. Vi

involveres. Tenk bare på hvor sterke følelser dere kjenner på for disse nyfødte små som dere bare har kjent noen måneder.

Og tenk så mange ganger dere skal trøste disse små og si: Gråt ikke! Stå opp! Det går bra. Det klarer du. Om noen måneder skal de bokstavelig talt opp å stå. Og opp å gå. Det blir mange fall. Mye gråt. Mye trøst. Og mange nye forsøk på å komme opp å stå og å gå før det plutselig er på plass. Og disse små vil ikke gi seg. Alt i dem vil opp å stå og gå. Det er det store livet handler om for de om noen måneder. Å kunne stå og gå. Så her er det masse livskraft og oppstandelse på gang! Og den livskraften er fantastisk og dyrebar. For deretter går det jo bare slag i slag fra alt de skal opp å stå med. Barnehage, og adskillelsen fra mor og far. Sosialt samspill med andre barn og finne sin plass. Skolestart. Gradvis selvstendighet og frigjøring fra hjemmet i ungdomstida. Få seg en utdanning og/eller en jobb så de kan forsørge seg selv. Er det noen der ute som vil dele livet sammen med dem og kanskje stifte sin egen familie med? Få sine egne barn, livets store oppgave for alle som får

oppleve det, og ta vare på og hjelpe og støtte dem inn i sitt liv. Også når de selv igjen kanskje får sin familie og trenger støtte og hjelp.

Gråt ikke! Stå opp! Vi trenger hverandres inderlig medfølelse, oppmuntring og tro på at det nytter. For midt i denne fantastiske spennende livsreisen med så mange faser, så stikker dødskreftene hodet frem og går i duell med oss og livet. Barnets livskraft og oppstandelse er gull verdt og det bærer vi alle med oss inn i livet, og den har kraft og energi til å slå dødskreftene ned og ut gang på gang. Men i flere av duellene kan vi gå ned for telling, og kan overmannes av dødskreftene. Da trenger vi hverandres inderlige medfølelse, oppmuntring og tro på det nytter. Gråt ikke! Stå opp! Dette greier du. Det er håp, jeg skal hjelpe deg. Det er ikke så ofte jeg siterer Wenche Myhre i prekenene min, men nå skal jeg gjøre det. I sangen ”Vi lever” så er punchllinen ”For livet skal vi sloss så lenge det går blod igjennom oss”.

Med Jesus og troen med på laget så kan vi få hente kraft av en annen verden. En usynlig hånd å holde

i. Jeg kjente det når jeg kjempet med leukemi på Rikshospitalet for 7 år siden. Skulle jeg dø som 44-åring eller skulle jeg få 44 til? I den situasjon ga troen meg en ro, en fred, en styrke. Også når det ikke lenger går blod igjennom meg, så er jeg ikke slått ut. Den duellen med døden har en annen vunnet for meg, så jeg skal få leve med håp om at livet vinner også i den siste kampen med dødskreftene. Jesus vant over døden og jeg får ta del i den seieren. Hørte jeg et lite halleluja? Vi kan synge halleluja istedenfor.

Salme 204: Han er oppstanden, halleluja!